

Kurzusleírás távoktatáshoz

Oktató: Szekrényes István

Oktató elérhetősége (egyetemi email): szekrenyes.istvan@arts.unideb.hu

Kurzus kódja, címe: BTEE03OMA, Kutatásmódszertan

Kurzus órarendi ideje: Csütörtök 16:00

1. A kurzus rövid leírása

A kurzus célja, hogy a hallgatók betekintés nyerjenek a tudományos kutatás metodológiájába, ami az elméleti alapvetések megismerése mellett hasznos, gyakorlati támpontokat jelent a későbbi szakdolgozatírás megtervezéséhez, önálló kutatások folytatásához.

2. Kötelező irodalom

Umberto Eco (*Ford. Klukon Beatrix*): Hogyan írjunk szakdolgozatot. Bp. Kairosz Kiadó, 1997.

<http://www.kodaly-bp.sulinet.hu/pefele/E-k%C3%B6nyvek/Eco%20Hogyan%20%C3%ADrjunk%20szakdolgozatot.pdf>

Earl Babby (*Ford. Kende Gábor és Szaitz Mariann*): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Bp. Balassi Kiadó, 2008. (17-45. és 60-77. oldal)

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. Bp. Perfekt Zrt. 2005.

Bognár László - Forrai Gábor: Informális logika, online tananyag
<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>

4. Követelmények

A számonkérés a vizsgaidőszakban egy feleletválasztós teszt formájában történik.

A hallgatóknak nem kötelező, de lehetősége van egy saját kutatási terv készítésére is. A terv szólhat egy fiktív (nem feltétlen a későbbi szakdolgozat témáját adó) kutatásról is. A fő követelmény, hogy a hallgató demonstrálja benne, hogy megértette és alkalmazni tudja a kurzus során tanult módszertani ismereteket. Ha a hallgató vállalja, hogy a beküldött kutatási terveket a szorgalmi időszakba órai referátum formájában elő is adja, akkor (jól sikerült referátum esetén) megajánlott jegyet kap.

5. Részletes tematika

1. Emberi megismerés és tudomány

Vonatkozó irodalom:

Earl Babby (*Ford. Kende Gábor és Szaitz Mariann*): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Bp. Balassi Kiadó, 2008. (17-27, 37-42, 60-77. oldal)

Ellenőrző kérdések:

1. Mivel foglalkozik az episztemológia tudománya?
2. Mi a különbség előrejelzés és megértés között?
3. Mi a túláltalánosítás hibája?
4. Mi a különbség modern és a posztmodern szemlélet között?
5. Mi a különbség a kvantitatív és kvalitatív adatok között?

2. Az érvelések szerkezete

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 1-2. fejezet

Ellenőrző kérdések:

1. Milyen performatív kifejezések segítenek azonosítani egy érvelés konklúzióját?
2. Mit értünk egy vitában az illegitim témaváltáson?
3. Mit tekintünk érvelést nélkülöző szövegrészletnek?
4. Mi a különbség a közvetlen és közvetett ellenérvek között?
5. Mit takar az úgynevezett körbeforgási hiba?

3. Deduktív és induktív következtetések

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 3. fejezet

Earl Babby (*Ford. Kende Gábor és Szaitz Mariann*): A társadalomtudományi kutatás gyakorlata. Bp. Balassi Kiadó, 2008.: 39 – 40., 60-72,

Ellenőrző kérdések:

1. Mikor tekintünk helyesnek egy következtetést?
2. Mit jelent az indirekt ellenőrzés?
3. Mit jelent az, hogy egy állítás *szükségszerűen* igaz?
4. Mikor ismeretbővítő egy következtetés?
5. Mi a különbség deduktív és induktív elméletalkotás között?

4. Deduktív érvek

Vonatkozó irodalom:

<https://www.uni-miskolc.hu/~bolantro/informalis/tartalom.html>: 4. fejezet

Ellenőrző kérdések:

1. Mi az egzisztenciális súly problémája?
2. Milyen módszerekkel ellenőrizhetjük egy deduktív következtetés helyességét?
3. Mik az alternáció igazságfeltételei?
4. Mik azok a kvantorok?
5. Mikor igaz az azonosságpredikátum kitöltésével kapott atomi mondat?

5. A kutatás megtervezése és kivitelezése

Vonatkozó irodalom:

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot. **II. és IV. fejezet**

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. **11 – 38. oldal**

Ellenőrző kérdések:

1. Mennyi időt igényel a szakdolgozatírás Umberto Eco szerint?
2. Miért célszerű a szakdolgozat témáját az adott tudományág egy kisebb részletére fókuszálni?
3. Mit kell tartalmaznia a kutatás koncepciójának Majoros Pál szerint?
4. Két nevez Majoros Pál „feudális konzulensnek”?
5. A szakdolgozatból miért célszerű először a tartalomjegyzéket és a bevezetést elkészíteni Umberto Eco szerint?

6. Forráskutatás, bibliográfia és hivatkozások

Vonatkozó irodalom:

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot. **III. fejezet**

Majoros Pál: A kutatómódszertan alapjai. **39 – 79. oldal**

Ellenőrző kérdések:

1. Mi számít *elsődleges* forrásnak a szakirodalomban?
2. Mi nevezünk „szürke irodalomnak”?
3. Milyen adatokat kell megadnunk, ha egy folyóirat cikkből idézünk?
4. Hogyan kell lehivatkoznunk egy gyűjteményes kötetben megjelent tanulmányt?
5. Mi az a „cédulázás”?

7. A szakdolgozat szövege és szerkezete

Vonatkozó irodalom:

Umberto Eco: Hogyan írjunk szakdolgozatot. **V – VI. fejezet**

Majoros Pál: A kutatósmódszertan alapjai. **151 – 214. oldal**

Ellenőrző kérdések:

1. Mi a funkciója a szakdolgozat bevezetőjének Majoros Pál szerint?
2. Mi a különbség az idézet, a parafrázis és a plágium között?
3. Milyen részekből áll a szakdolgozat makroszerkezete?
4. Mi a különbség a felhasznált irodalom a hivatkozások jegyzéke és a bibliográfia között?
5. Mikor kell idézni?

8. Kutatásetika

Vonatkozó irodalom:

Majoros Pál: A kutatósmódszertan alapjai. 146 – 150. oldal

Ellenőrző kérdések:

1. Mik a témaválasztás etikai kérdései?
2. Mit jelent a kutatásban résztvevők anonimitása?
3. Mik az értékelés és az elemzés etikai kérdései?
4. Eredmény-e a negatív eredmény?
5. Kiket nevezünk meg a szakdolgozat köszönetnyilvánításában?